

Tulemusvaldkond	Tõhus riik
Tulemusvaldkonna eesmärk	Elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine
Valdkonna arengukava/ Programmi nimi	- Halduspoliitika programm
Programmi eesmärk	Riigihaldus on tõhusalt ja kvaliteetselt korraldatud ning riiklik statistika muudab riigi toimimise läbipaistvaks
Programmi periood	4 aastat (2023-2026)
Peavastutaja (ministeerium)	Rahandusministeerium
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	Statistikaamet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, Riigihangete vaidlustuskomisjon

Sisukord

Sissejuhatus	2
1.Programmi mõõdikud ja rahastamiskava	3
2. Hetkeolukorra analüüs	4
3.Olulised tegevused	7
4.Meetmed, programmi tegevused - eesmärgid ja mõõdikud	7
5. Programmi juhtimiskorraldus.....	23

Sissejuhatus

TULEMUSVALDKOND		TÕHUS RIIK			
Eesmärk: Elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine					
Valitsuse toetamine (Riigikantselei)	Riigi rahandus (Rahandusministeerium)	Halduspoliitika (Rahandusministeerium)	Regionaal- poliitika (Rahandusministeerium)	Finantspoliitika (Rahandusministeerium)	Arhiivindus (Haridus- ja Teadusministeerium)
Eesmärk: Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine	Eesmärk: Riigi rahandus on kestlik ja majandustsüklit tasakaalustav	Eesmärk: Riigihaldus on tõhusalt ja kvaliteetselt korraldatud ning riiklik statistika toetab läbipaistvate riigijuhtimise otsuste tegemist.	Eesmärk: Inimestel on kõikjal Eestis kättesaadavad tasuvad töökohad, kvaliteetsed teenused ja meeldiv elukeskkond.	Eesmärk: Ettevõtlus- ja finantskeskkond on konkurentsivõimeline ja usaldusväärne	Eesmärk: Ühiskonna dokumentaalse mälu kestlik säilitamine, kasutamine ning kodanike õiguste tõendamine

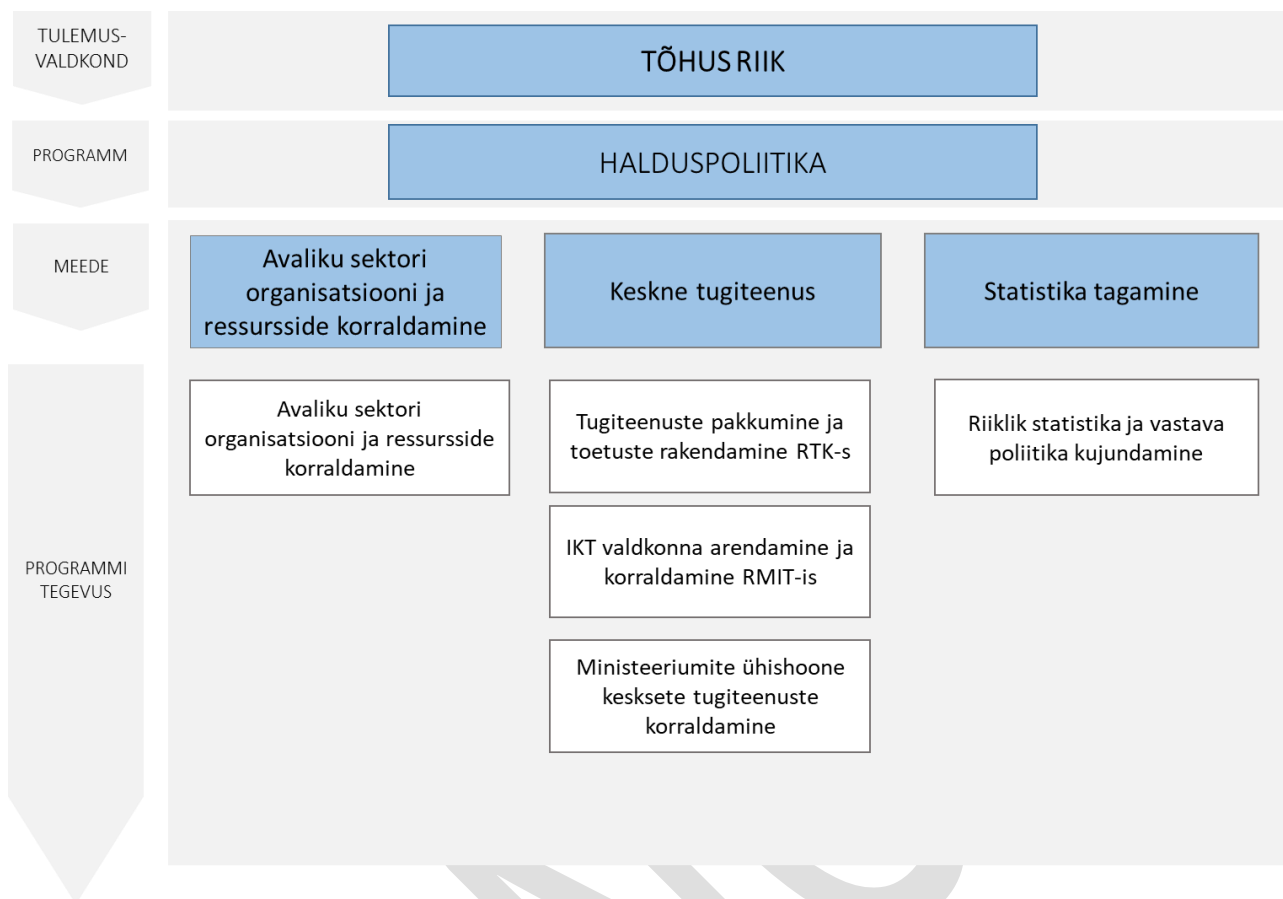
Joonis 1. Tulemusvaldkonna Tõhus riik programmid ja eesmärgid

Halduspoliitika programm hõlmab avaliku teenistuse arendamist ja riigi personalipoliitika, -osaluspoliitika, -kinnisvara ja riigihangete poliitika kujundamist ja õigusloomet ning riiklikku ja haldusjärelvalvet riigihangete ja riigiabi alal. Halduspoliitika valdkond hõlmab ühtlasi riigireformi tegevuste koordineerimist, riikliku statistika tegemist ning keskkete tugiteenuste pakkumist riigis. Programmiga mõjutatakse kõige enam keskvalitsuse sektorit tulemusvaldkonna eesmärkide täitmisel.

Programmi elluviimisega panustatakse otseselt riigi tulemusvaldkonna **“Tõhus riik” eesmärgi ja „Eesti 2035“** sihi “Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik” täitmisel ning seotud mõõdikute sihttasemetel saavutamisele.

Eesmärkide saavutamiseks suurendatakse pidevalt valitsemise ühtsust ja riigi sujuvat toimimist ning parandatakse teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust. Fookuses on üha enam koostöö kasvatamine, et tegutseda ühtsena eesmärkide täitmisel ning uuteks väljakutseteks valmistumisel, samuti valitsus- ja halduskorralduse paindlikkus prioriteetsete teemadega tegelemisel, ametkondade ümberkorraldamisel ja ressursside juhtimisel.

Suure osa programmi mahust moodustavad kesksed tugiteenused, mida pakuvad Riigi Tugiteenuste Keskus ja Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus. Statistika tagamise meetme eelarve on peamiselt Statistikaameti juhtida.

Joonis 2. Halduspoliitika programmi struktuur

1. Programmi mõõdikud ja rahastamiskava

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2026	2035
					Sihttase		
Keskvalitsuse kulutuste osakaal SKPst, %, ≤	34,3	33,9	39,1	37,2	33,3	33,3	33,3
Keskvalitsuse osakaal tööhõivest (20-64), %, ≤	8,1	8,2	8,3	9,0% (auditeerimata)	9	9	9
Statistika tarbija rahuloluindeks, ≥	42	70,6	73	72,2	70	70	70

Programmi eelarve täitmine tegevuste lõikes, tuh eurot	2021	2022	Muutus	Muutus %	Eelarve			
	RE	RE			2023	2024	2025	2026
Halduspoliitika programm	-60 132	-59 079	1 053	-2%	-69 955	-66 105	-62 401	-61 649
Tegevus: Avaliku sektori organisatsiooni ja ressursside korraldamine					-4 175	-3 262	-3 287	-3 289
Tegevus: Tugiteenuste pakkumine ja toetuste rakendamine RTK-s	-18 454	-18 517	-63	0%	-19 619	-19 053	-19 098	-19 432
Tegevus: IKT valdkonna arendamine ja korraldamine RMITis	-22 875	-23 718	-843	4%	-25 193	-23 511	-19 796	-18 717
Tegevus: Ministeeriumite ühishoone kesksete tugiteenuste korraldamine	-6 685	-6 728	-43	1%	-7 373	-7 824	-7 817	-7 817
Tegevus: Riiklik statistika ja vastava poliitika kujundamine	-12 118	-10 116	2 002	-17%	-13 595	-12 456	-12 403	-12 394

2. Hetkeolukorra analüüs

Areng hea või väga hea:

- Jätkunud on **riigireformi tegevuskava elluviimine**, mille raames on tehtud nii riigiasutuste struktuure mõjutavaid muudatusi, aga ka mitmeid tugiteenuste uuendusi ja horisontaalseid protsessianalüüse. Tegevust on alustanud Transpordiamet, Keskkonnaamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Haridus- ja Noorteamet, Rahapesu Andmebüroo (RAB), Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (RIT), kus arvutitöökohta baasteenuste konsolideerimine puudutab 110 asutust ja ligikaudu 25 000 töökohta.
- **Paindlike töökorralduse mudelite soodustamine** suurendab riigi kui tööandja atraktiivust, mitmekesistab riigiasutuste valikuid värbamisel, toetab riigile vajaliku kvalifitseeritud tööjõu olemasolu regioonides, soodustab maapiirkondadesse kolimist ning võimaldab kasutada optimaalselt regioonides asuvat kinnisvara ja tööpindu. Regioonidesse jagunes 2021. a üle 40% kõigist avalikku teenistusse värvatutest.
- Aastatel 2016–2018 töötati välja Rahandusministeeriumi juhtimisel ning Tartu Ülikooli ja konsultantide kaasabil **hoonestatud kinnisvara optimeerimise**, planeerimise ja eelarvestamise **protsessid**, mis suunavad kinnisvaraotsuseid tegema tuginedes kogutavatele võtmenäitajatele ja nende analüüsimisele. Lähiaastatel on kesksel kohal nimetatud juhtimissüsteemi rakendamine ning selleks vajalike tehnoloogiliste arenduste väljatöötamine ja juurutamine: 2022 mais algas arendus, mis teeb võimalikuks andmekorje automatiseerimise.
- Loodud on **riigimajad** ehk ühtsed teeninduskeskused Rakveres, Jõhvis, Viljandis, Raplas ja Jõgeval. Riigimajade rajamine puudutab otseselt 8 ministeeriumi valitsemisala ning majadesse on kaasatud enam kui 29 riigiasutust oma piirkondlike üksustega. Riigimajades on loodud võimalused asutustevaheliseks koostööks ja lahenduste otsimiseks tegevusvaldkondade üleselt, mh saavad asutused kasutada ruumi efektiivsemalt (nt ühiseid nõupidamise- ja puhkeruumid).

- **Riigi osaluspoliitika** jätkub osaluste detsentraliseeritud juhtimine, kuid poliitika kujundamine toimub keskselt koordineerituna Rahandusministeeriumi poolt. Osaluspoliitika paremaks rakendamiseks on äriühingute nõukogude liikmete valimiseks moodustatud nimetamiskomitee (mis tegutseb 6 aastat) ning Tartu Ülikooli kaasabil on valminud käsiraamat, et abistada nõukogu liikmeid nende ülesannete täitmisel.
- Riigihangete valdkonnas on jätkuvalt **kõrge e-riigihangete tase** ning nii rahvusvaheliste kui ka ühiselt ja keskselt korraldatavate hangete arv on kasvamas. Riigihangete 2021. aasta ülevaate põhjal korraldati Eestis e-riigihankena 97% hangetest. Vaidlustatud riigihangete osakaal on jätkuvalt madal, ulatudes 2021. aastal 1,8% kõigist riigihangetest.
- **Riigiabi andmine** võimaldab parimal moel arendada ettevõtlust ja toetada abi vajavaid sektoreid. Vabariigi Valitsusele kord aastas esitatav riigiabi ja vähese tähtsusega abi aruanne annab avalikkusele ülevaate antud riigiabist valdkondade lõikes. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi register toimib ning kasutajate hinnang kasutusmugavusele ja funktsionaalsusele on 2020. aastal läbi viidud rahulolu-uuringu järgi 10 palli skaalas üle 8.
- **Arvestusteenuste** konsolideerimise tulemusel pakub Riigi Tugiteenuste Keskus arvestusteenuseid seisuga 01.01.2022 201-le asutusele ehk **81% kogu keskvalitsusest**. Konsolideerimine on toonud riigile kokkuhoidu igal aastal üle 2 miljoni euro. Arvestusteenuste kliendid hindavad keskselt pakutavaid arvestusteenuseid kõrgelt – 2021. aasta klientide rahulolu uuringu tulemustes kajastub, et personali- ja palgaarvestuse keskmine rahulolu 10 palli skaalal 9,1 ja finantsarvestuses 8,7 palli.
- Toetuste valdkonna konsolideerimise tulemusel on **vähenenud** väljaspool Riigi Tugiteenuste Keskust **rakendusüksuste arv** alates 2019. aastast 7-lt asutustelt 3 asutuse peale. Toetuste rakendamisel toimub tegevuste kavandamine ja korraldamine rahastusallikast sõltumata, muutes süsteeme vajadusel poliitikakujundaja nõuetele vastavaks.
- Vabariigi Valitsuse korraldusega keskseks hankijaks määratuna korraldab Riigi Tugiteenuste Keskus üleriigilisi ühis- ja keskseid hankeid ning osutab valitsusasutustele ja nende hallatavatele asutustele riigihangete tugiteenust. **Riigihangete korraldamise teenuse** klientide regulaarse **tagasiside** soovitusindeks skaalal 10 palli on 9,2 palli 2021. aastal.
- **Statistikaametis** töötati viimastel aastatel rahva ja eluruumide loenduse ettevalmistamise ja eduka korraldamise nimel. Uuenduslik oli sellel korral asjaolu, et rahvaloendus toetus peamiselt registreeritud andmetele ning see on pälvinud ka rahvusvahelist tähelepanu. Andmeid analüüsitakse pidevalt 2022. aasta jooksul ning avaldatakse alates juunist kuni detsembri keskpaigani 2022. aastal. Rahvaloenduse e-küsitluse käigus loendati ligi 600 tuhat inimest ehk ca 43% Eesti elanikest. Aasta teises pooles muudeti mikroandmed kättesaadavaks teadlastele ja avaldati 6 kuu jooksul andmetabelid 11 teemal koos andmelugudega.
- Lisaks töötati statistikaametis jätkuvalt **kliendisõbralikumaks muutumise** nimel, et nii statistika visualiseerimise edasiarendused (väliskaubanduse rakendus, uued tööriistad andmete visualiseerimiseks andmelugudes, digiriigi virtuaalne abiline Bürokratt), kui ka uue ja olulise informatsiooni aja- ja asjakohase esitamine (näiteks rohepöörde trendide¹ ja ukrainlased tööturul kiirstatistika) jõuaksid uuele tasemele.

Vajab tähelepanu:

- Personalipoliitika on jätkuvalt probleemiks demograafiline trend elanike, sh tööealise elanike, vähenemise ja vananemise suunas ning erinevad kriisilukorrad. Rahvastikuprognosis järgi väheneb tööealine elanikkond aastaks 2040 märkimisväärselt. Seetõttu on keskvalitsus võtnud eesmärgiks **hoida valitsussektori töötajate arvu** alla 12% tööealisest elanikkonnast (15–74 aastased) ning

¹ <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kiirstatistika/rohepoorde-trendid>

valitsussektori kulude osakaal SKPst alla 40%, et tagada sektorite vaheline mõistlik tasakaal. Valitsussektori töötajate arv on viimasel kümnendil suurenenud ligi 1440 inimese võrra. Valitsussektor moodustas 2021. aastal tööealisest elanikkonnast 12,2% ning tööhõivest 18,5%.

- Väljakutseks on asutustevaheline koostöö maakondades ning riigi võimekus pakkuda **võrdselt head töökeskkonda üle Eesti**, mille eesmärk on teenuste kvaliteedi ühtlustumine kogu riigis.
- **Kinnisvara** valdkonnas on väljakutseks **toimemudeli, sh rahastamismudeli** ülevaatamine. Täna kasutusel olev süsteem tagab küll hoonete säilimise pikaajaliselt, kuid ei arvesta muutuvate vajadustega ning on riigieelarvele osutunud üle jõu käivaks. Tähelepanu vajab ka riigi kinnisvararegistri arendamine, et tagada juhtimissüsteemi täiemahuliseks rakendamiseks vajalik automatiseeritus ja tehniline tugi.
- **Kahaneva rahvastikuga** piirkondades on väljakutseks elukeskkonna ja **elamumajanduse ümberkorraldamine**, et tagada kvaliteetne elukeskkond.
- Riigihangete valdkonnas on eesmärgiks rahaliste vahendite parimal viisil kasutamine. Kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatavaid hankeid viidi 2021. aastal läbi 13% kõigist hangetest. Euroopa Liidu põhimõtetest lähtuvalt vajab Eestis edendamist hangete väärtuspõhisuse suurendamine, mille üheks võimaluseks on muu hulgas riigihangetel **kvaliteedikriteeriumite kasutamine**.
- **Riigiabi** valdkonnas nõuab jätkuvat panustamist riigiabi reeglite selgitamine, arvestades nende keerukust ja paljusust. Alates 2022. a kehtivad **uued EL riigiabi õigusaktid** viies valdkonnas, avaldatud on kolm uut õigusaktide eelnõud. Samal ajal toimub mitmete uute fondide kasutuselevõtt: EL taaste- ja vastupidavusraha (RRF), Ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetava taasteabi (REACT-EU), Õiglase Ülemineku Fond, Moderniseerimise Fond. Seega tuleb uute toetusmeetmete tingimusi töötada välja olukorras, kus korraga kehtib palju uusi reegleid.
- Riigiabi õigusaktide tõlgendamise ainupädevus on Euroopa Komisjonil, samas otsuste ja seisukohtade saamine nendelt on aeganõudev (keskmiselt 5–18 kuud). Väljakutseks on **riigiabi ekspertide vähesus**. Eriti kriitiline on olukord siis, kui ühekorraga vajavad lahendust mitu suuremat teemat. Reeglite selgitamiseks korraldatakse jätkuvalt koolitusi ja uuendatakse juhendeid. Olukorda parandaks eestikeelse akadeemilise riigiabiõiguse käsiraamat.
- Tulenevalt Euroopa Komisjoni eesmärkidest 2019-2024 on algatatud mitmeid initsiatiive (Euroopa roheline kokkulepe, digiajastule vastav Euroopa jne), mille tulemusena on muutunud vajadus riikliku statistika järele ning algatatud **EL tasemel** kõikide statistikavaldkondade **õigusraamide muutmise**. Seega tuleb kvaliteetse statistika tootmisega samal ajal leida piisavalt ressursi Eesti seisukohtade väljatöötamiseks asjaomaste poliitikavaldkondade kujundajatega ning hiljem vastuvõetud muudatuste rakendamisega olukorras, kus need muudatused kohati eeldavad täiesti uute infotehnoloogiliste lahenduste kasutusele võtmist.
- Üksikasjalikuma statistika tegemine muutub keskkonnas ilma andmesubjektide koormust oluliselt suurendamata eeldab **uute andmeallikate, meetodite ja statistilise töötluse infotehnoloogiliste vahendite** arendamist ning kasutamist. Selline kvalitatiivne muutus vajab piisavat ressursi, kuna uue süsteemi üleminekuni on vaja olemasolevaid käigus hoida. Suur vajadus on kvalifitseeritud ja Statistikaameti teenuste arendamisele pühendunud IKT personali järele.
- **Andmehalduse valdkonnas** ülesannete edukas täitmine võimaldab edendada andmete ühekordse küsimise (once-only) põhimõtet ning samuti andmete taaskasutust. Statistikaameti esmane andmehalduse korraldamise fookus on sisulise ülevaate saamisel riigiasutuste andmekogudest – mis andmed riigil on. Koostöös MKMi ja RIAGA on välja arendamisel riigi infosüsteemis olevatest andmetes parema ülevaate saamise töövahendid (asutuste andmekirjelduse haldamise vahend RIHAKI).

3. Olulised tegevused

- **Pidev riigihalduse ja avaliku teenistuse valdkonna kaasajastamine**, sh riigi institutsioonide optimaalne korraldus, arendamine ja koostöö, avaliku teenistuse ajakohastamise võimaluste leidmine ja rakendamine ning riigi strateegilise personalijuhtimise tegevuste elluviimine ja keskne personali kompetentside arendamine.
- Tühjenevate piirkondade probleemi lahendamiseks viiakse ellu **elamumajanduse ümberkorraldamise** meetet (tühjenevad korterelamud). 2020–2022 läbiviidud pilootprojekti põhjal selgub meetmete täiendamis- ning ka võimaliku lisarahastuse vajadus 2023. aastaks. Võetakse vastu vajalikud seadusemuudatused - asjaõigusseadus ja kinnisasja avalikes huvides omandamise seadus.
- Riigihangete valdkonnas on fookuses **väärtuspõhiste riigihangete** (sh sotsiaalse, innovaatilise ja keskkonnahoidliku hankimise) **edendamine**. Töötatakse välja juhendmaterjalid kvaliteedikriteeriumide seadmise kohta, kogutakse kokku parima praktika näited erinevates valdkondades, integreeritakse näidiskriteeriumid riigihangete registrisse ning viiakse läbi parima praktika seminarid hankijatele.
- Alanud on **dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse keske pakkumise** väljaarendamine Riigi Tugiteenuste Keskuses ja riigiasutuste sujuv teenusele üleminek alates 2023. aasta jaanuarist, et muuta valdkonna korraldus tervikuna halduskoormuse vähendamiseks ja teenuse kvaliteedi ühtlustamiseks.
- Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse eesmärgiks on muuta **arendus- ja haldusteenuste korraldamine kiiremaks ja paindlikumaks** (läbi DevSecOps toimetudeli kasutusele võtmise) ning kasvatada majasisest arendusvõimekuse osakaalu sisseostetud teenuse kõrval. Väljakutseks on muudatusvajadustele kiire reageerimine ning turvalised ja kvaliteetsed digilahendused, mille lauseline sisseost on oluline riskitegur.
- **Kvaliteetse statistika õigeaegse tootmise ning Euroopa Liidu õigusaktidele ja regulatsioonidele vastavuse** tagamiseks toimuvad Statistikaametis 2028. aastani ettevõtetus-, põllumajandus-, keskkonnavaldkonna-, rahandus- ning rahvastiku ja sotsiaalvaldkonna statistika tootmise mahukad arendused ja uue statistika koostamine. Jätkub ka riikliku andmehalduse sisseviimine, sh riigi põhiantmete määramine ja riigi käsutuses olevate andmete kirjeldamine.

4. Meetmed, programmi tegevused - eesmärgid ja mõõdikud

Meetmete kirjelduses kasutatud sümbolite tähendused: Väljakutsed; Uuringud ja analüüsid; Projektlaadsed tegevused; IT-arendused; Koolitused; Pidevad tegevused

Meede 1. Avaliku sektori organisatsiooni ja ressursside korraldamine	
Tegevus 1.1. Haldusorganisatsiooni ja personalipoliitika kujundamine	
Eesmärk:	Tõhus haldusorganisatsioon ning ressursside korraldamine

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2026
	Sihttase						
Riigi ametiasutuste teenistujate pühendumus indeks (5 palli skaalal)	3,35	-	-	3,7	-	3,5	0
Euroopa Komisjoni tulemustabeli hinnang riigihangete korraldusele	roheline	roheline	roheline	kollane	roheline	roheline	roheline
Kinnisvarahalduse tsentraliseerituse määr, %	70	79	83	82	85	85	85
Riigi ametiasutuste teenistujate vabatahtlik voolavus, %	7,7	7,7	6,1	8,3	5–8%	5–8%	5–8%
Keskvalitsuse keskmine palk võrdluses Eesti keskmise palgaga	1,23	1,25	1,28	1,26 (auditeerimata)	1,21–1,25	1,21–1,25	1,21–1,25
Riigi ametiasutuste koolituskulude osakaal tööjõukuludest, %, ≥	1,45	1,02	0,68	0,76	1,02	1,02	1,02
Euroopa Komisjoni negatiivsete riigiabi otsuste arv	0	0	1	0	0	0	0
Riigihangete rahalise mahu osakaal riigieelarve kuludest, %	28	26	32	28	28	28	28
Keskmine pakkujate arv hankes	3,7	4	4,6	3,64	>3,8	>3,8	>3,8
Kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatud hangete osakaal, %	14	13	13	13	20	20	20
Kohtusse kaevatud ning kohtu poolt hankeasjana sisuliselt läbi vaadatud vaidlustuskomisjoni otsuste jõusse jätmise määr, %, >	78	74	72	78	77	78	78
Kasumlikult tegutsevate riigi äriühingute osakaal kõigist riigi äriühingutest, %	26	30	22	12	45	50	60
Kulutõhususust parandanud riigi sihtasutuste osakaal, %	61	26	30	46	75	60	70
Energiatõhususe miinimumnõuetele vastavaks viidud m2 osakaal miinimumnõuetele mittevastavast portfelist, %	4	3	1	2	3	3	3

Riigi personalipoliitika kujundamine

 Peamisteks ülesanneteks on riigi palgapoliitika, keskse koolituse ja arendustegevuse põhimõtete, värbamispoliitika, personali hindamise, planeerimise ja arvestuse põhimõtete, avaliku teenistuse seaduse rakenduspraktika kujundamine ning strateegilise personalijuhtimise, ametniku eetika ja avaliku teenistuse arendamine. **Riigi värbamispoliitikas** jätkatakse paindliku töökorralduse soodustamisega – asutused värbavad võimalusel Eesti erinevatesse regioonidesse ning toetatakse kaugtööd.

 Keske koolituse ja arendustegevuse valdkonnas on peamine väljakutse **üleminek** ESF seniselt rahastusmudelilt asutuste enda poolt, riigieelarvest või muudest rahastusallikatest **finantseeritavatele arendustegevustele alates 2024. aastast**. Parima tulemuse saavutamiseks tuleb kogu kriitiliste arendustegevuste pakett läbi vaadata ning leida lahendused, mis aitavad arendustegevusi läbi viia ressursitõhusalt, ühendades muuhulgas KOV ja keskvalitsuse sihtrühmi ja koolitusi, kus see on mõistlik ja vajalik.

 Igal aastal **ülevaate koostamine Vabariigi Valitsusele** riigi eelarvestrateegia menetlemise käigus olulisematest personalinäitajatest ja palkadest ning ettepanekute tegemine palgakorrektsioonideks.

 Igal aastal **ülevaate koostamine Riigikogule** avaliku teenistuse arengusuundadest, teenistukohtadest, teenistuses olevatest ja töötavatest isikutest, nende palkadest ja töötasudest ülevaate tegemine ametiasutuste ja teenistusgruppide kaupa.

 Avaliku teenistuse **pühendumuse ja rahulolu kordusuuring** (2024).

 Riigi ameti- ja hallatavate asutuste, riigi asutatud sihtasutuste ning avalik-õiguslike asutuste **palgauuring** (RM tellitav iga-aastane kordusuuring).

 Analüüs ja ettepanekud avaliku teenistuse ajakohastamiseks. Analüüsi eesmärk on kirjeldada avaliku teenistuse hetkeolukorda (sh vastavust avaliku teenistuse põhiväärtustele), väljakutseid ja vajadusel teha ettepanekud muudatusteks. Analüüs hõlmab ka ülevaadet avaliku teenistuse seadusest tulenevate võimaluste ja takistuste kohta, et avaliku teenistuse süsteem veel paremini toimiks (valmib 2023. a alguses).

 Keskastmejuhtide arenguprogrammide (KESTA, KAJA), poliitikakujundamise oskuste koolitusprogrammi, personalijuhtimise arenguprogrammi, digioskuste koolituste jt kesksete koolituste kaudu riigitöötajate kompetentside arendamine.

Riigihalduse korraldamine

Riigihalduse korraldamise tulemuseks on Eesti jaoks optimaalse keskvalitsuse organisatsioonilise struktuuri ja juhtimiskvaliteedi loomine ja hoidmine.

 Riigireformi tegevuste keskse vaate hoidmine ja koordineerimine.

 Organisatsioonide arendamine (juhtimissüsteemid, sisekontrollisüsteemide rakendamise koordineerimine) ja optimaalsete lahenduste leidmine kesksete tugiteenuste konsolideerimiseks.

 Riigireformi tegevuste ja organisatsioonide arendusprojektide **keskse rahastusmudeli muutmine** alates 2024. aastast.

 Riigireformi käimasoleva analüüsi tulemusena horisontaalsete **halduspoliitiliste arenguprojektide ettevalmistamine ja elluviimine**.

 Riigi ühiste teenuskeskuste (riigimajade) valmimine järgmistes maakonnakeskustes Pärnu (keskkonnamaja), Valga, Paide, Kärdla, Kuressaare, Jõhvi, Haapsalu, Viljandi (keskkonnamaja), Põlva.

 Ministeriumite **IKT arendusvaldkonna toimimise ja IKT-teenuste osutamise mudeli analüüs** (valmib 2023. a alguses) ning edasiste tegevuste plaanimine.

Riigihanke valdkonna poliitika kujundamine

 Õigusregulatsiooni stabiilsuse, direktiividele ja riigihankepoliitika eesmärkidele vastavuse tagamine läbi **riigihangete alase õigusloome**. Riigihangete seaduse muudatused ja täiendused eesmärgiga tagada õigusselgus, ühtne rakenduspraktika, võtta EL direktiivid korrektselt üle ja võimaldada hõlpsamini rakendada rahvusvahelisi sanktsioone.

 Riigihankepoliitika põhimõtete ja ootuste riigiülene kokkuleppimine ja kinnitamine Vabariigi Valitsuses (2023)

 Igal aastal **Vabariigi Valitsusele ülevaate esitamine** riigihangete statistika, riigihankepoliitika kujundamise, nõustamis- ja koolitustegevuse, riikliku järelevalve ja riigihangete registri tegevuse kohta.

 Nõustamine, juhiste koostamine ja koolitamine, et tagada õigusaktides kehtestatud nõuetest kinnipidamine. Vajaduspõhiselt riigihankepoliitika elluviimist toetavate analüüside läbiviimine. Juhiste andmine riigihankereeglite rakendamiseks muutlikus majanduskeskkonnas ja julgeolekuolukorras. Riigihankeid puudutavate statistiliste andmete kogumine, töötlemine ja avaldamine ning koostöö tegemine rahvusvaheliste organisatsioonidega.

 Riikliku ja haldusjärelevalve teostamine riigihangete seaduse ja selle alusel antud õigusaktide täitmise üle.

 Pakkumuste hindamiseks kvaliteedikriteeriumide kasutamise edendamine. **Majandusliku mudeli väljatöötamine**, et aidata hinnata valitud kriteeriumi mõju (2022-2023).

Elektrooniliste riigihangete toetamine riigihangete registri vahendusel

 Riigihangete registris avaldatakse andmed hankijate ja toetuse saajate hangete ja sõlmitud lepingute ning riigihangete vaidlustuste kohta. Riigihangete register on iseteeninduskeskkond, mis võimaldab

hankijatel riigihankeid ühes keskkonnas tervikprotsessina korraldada ja ettevõtjatel neis osaleda. Riigihangete register edastab e-Saatja veebiteenusena Eesti hankijate riigihangete teated avaldamiseks Euroopa Liidu Teataja veebiväljaandes TED ning pakub Euroopa Liidu ülese hankepassi vormi koostamise ja täitmise teenust. Riigihangete registris on võimalik kasutada innovaatilisi e-hangete tööriistu, nagu e-oksjon, e-kataloog ja dünaamiline hankesüsteem. Register pakub kasutajatuge, juhendeid ja kasutajakoolitusi.

Elektronilised riigihanked aitavad riigihankeid tõhustada, vähendades osapoolte kulusid, parandades ligipääsu riigihangetele ning suurendades riigihangete läbipaistvust ja kontrollitavust.

 Riigihangete registri arendus jätkub, et toetada reeglite järgimist, käimas on riigihanke teadete uute e-vormide projekt (2023).

Riigihangete vaidlustuste lahendamine

 Riigihangete vaidlustuskomisjon tagab riigihangetes esitatud vaidlustuste ja kahju hüvitamise taotluste läbivaatamise vastavalt riigihangete seaduses sätestatud menetluskorrale ja tähtaegadele. Vaidlustusmenetluse kaudu on vaidlustuskomisjonil võimalik riigihankepraktikat kujundada ja suunata.

Riigiabi reeglite rakendamise koordineerimine

Õiglase konkurentsikeskkonna hoidmise eesmärgil aitab Rahandusministeerium tagada, et riigiabi andjate antud riigiabi on kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega.

 Igal aastal Euroopa Komisjonile ja Vabariigi Valitsusele **ülevaate esitamine riigiabi ja vähese tähtsusega abi kohta**.

 Riigiabi andjate ja teiste huvitatud osapoolte nõustamine.

 Riigiabi reeglite õigeks rakendamiseks koolituste korraldamine.

  Riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri pidamine andmete läbipaistvuse ja kontrollitavuse eesmärgil, sealhulgas võimaldatakse vähese tähtsusega abi vaba jäägi kontrollimist.

Riigivara valitsemise poliitika väljatöötamine ja rakendamise nõustamine

 Riigivara valitsemist puudutava õigusliku keskkonna arendamine, riigivaraseadust puudutavatele päringutele vastamine ja juhendite koostamine.

 Riigivaraseaduse täiendamine maapoliitika põhimõtete ja kohalikele omavalitsusüksustele maade võõrandamise lihtsustamissetepanekutega 2023.

 Elamumajanduse ümberkorraldamise meetme rakendamine ja täiustamine tühjenevate piirkondade probleemi lahendamiseks. Väljatöötatud meetmete rakendamine ja seaduseelnõude väljatöötamine

(asjaõigusseadus ja kinnisasja avalikes huvides omandamise seadus) eesmärgiga loobunud vara suunata riigi asemel KOVidele.

Riigi kinnisvara strateegiline juhtimine

 Riigi tegevuseks vajaliku **kinnisvararessursi planeerimine ja eelarvestamine**. Tööprotsesside kirjeldamine ning nende rakendamist toetavate juhendmaterjalide ja õigusaktide väljatöötamine, samuti valitsemisalade nõustamine ja koolitamine kinnisvaraotsuste tegemisel.

 Riigi kinnisvara juhtimine peab hakkama tuginema kesksetele võtmenäitajatele. Seda on võimalik rakendada täies mahus peale riigi kinnisvararegistri arenduste juurutamist, eelduslikult 2023. aastal. Seni toimub kinnisvara juhtimiskavade koostamine piiratud arvu võtmenäitajate põhjal.

 Riigi olemasoleva põhitegevuse jaoks kasutatava hoonestatud kinnisvara investeringute tegemisel **optimeerimisreservi otsustusprotsessi edukas rakendamine ja parandamine** Riigi Kinnisvara AS-i kaudu, vähendamaks Valitsuses tehtavaid üksikobjektide otsuseid.

 Riigi kinnisvara nõukoja tegevuse korraldamine valdkonna jaoks olulistele probleemidele optimaalseimate lahenduste leidmiseks.

Kinnisvararegistri pidamine

Riigi kinnisvararegister võimaldab saada avaliku ülevaate riigi omandis ja kasutuses olevast kinnisvarast. Samuti on registris võimalik menetleda riigivaraseaduse alusel tehtavaid tehinguid ja toiminguid. Registriandmete põhjal on võimalik koostada aruandeid. Lisaks kinnisvararegistris loodavatele andmetele kajastab register olemasolevates registrites või andmekogudes olevaid kinnisvara puudutavaid andmeid x-tee põhimõttel.

  Riigi kinnisvara juhtimiseks keske infosüsteemi arendamine. Riigi kinnisvararegistri arenduste I etapiga viidi register uuele kaasaegsele platvormile 2022. aastal ning II etapiga luuakse 2023. aasta lõpuks keskkond ning vajalikud liidesed erinevate andmebaasidega, et võimaldada kinnisvara juhtimissüsteemi võtmenäitajate kogumist ja analüüsimist.

Riigi osaluspoliitika kujundamine ja korraldamine

 Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise põhimõtete kaasajastatuna hoidmine (lähtuvalt rahvusvahelistest parimatest praktikatest, sh OECD soovitustest).

  Regulaarne aruandlus valdkonna tulemuslikkuse kohta iga-aastase **koondaruande** näol Vabariigi Valitsusele, Riigikogule ja Riigikontrollile.

 Börsileminekute (Tallinna Sadam, Enefit Green) tagasivaade.

 Nimetamiskomitee tegevuse tulemuslikkuse **hindamismetoodika väljatöötamine ja hindamise läbiviimine**.

 Omakapitali hinna metoodika edasiarendus.

Sihtasutuste tegevuse **tulemuslikkuse hindamismetoodika väljatöötamine**.

Vabariigi Valitsusele oma hinnangute andmine riigi osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes tehtavate otsuste kohta, sealhulgas neid puudutavate finantsküsimuste kohta ning ettepanekute tegemine äriühingute ja sihtasutuste konsolideerimiste ning neis jätkamise otstarbekuse kohta.

Jaotusvõrgu eraldamise analüüs Eesti Energia kontsernist ning jaotus- ja põhivõrgu varade ühendamise võimaluste ja mõjude analüüs.

Osaluspoliitika põhimõtete uuendamine ja kinnitamine Vabariigi Valitsuse poolt hiljemalt 2024. a, sh nimetamiskomitee rakendamine suuremate sihtasutuste nõukogu liikmete nimetamiseks.

Riigiasutuste nõustamine eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemist puudutavates küsimustes.

Riigi osalusega äriühingute nõukogudesse liikmete valimise ettepanekuid tegeva nimetamiskomitee töö korraldamine.

Riigi esindajate nõustamine ja koolitamine eraõiguslike juriidiliste isikute nõukogudes, sh koolitusprogrammi jätkamiseks aastatel 2022–2025 uue hanke korraldamine koolituspartneri leidmiseks.

Omandireformi lõpule viimine

Vara tagastamise ja kompenseerimise korraldamine ja andmete analüüsimine, kompensatsiooninõuete esitajate nõustamine ning nimetatud tegevustes koostöö tegemine Maa-ameti ja kohalike omavalitsustega.

Vabariigi Valitsuse omandireformi reservfondi taotluste ja neist tulenevate valitsuse korralduste eelnõude menetlemine; raha kasutamise aruandluse koostamine; erastamisraha laekumise prognoosimine ja jälgimine omandireformi reservfondi.

Meede 2. Keskne tugiteenus

Tegevus 2.1. Tugiteenuste pakkumine ja toetuste rakendamine RTK-s

Eesmärk: Pakkuda kvaliteetseid ja tõhusaid tugiteenuseid enamikule keskvalitsuse asutustest.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2026
					Sihttase	
Personali- ja palgaarvestuse teenuse kliendirahulolu, (10-palli skaalal), ≥	8,7	8,7	8,9	9,1	8,5	8,5
Finantsarvestuse teenuse kliendirahulolu, (10-palli skaalal), ≥	8,4	8,6	8,7	8,2	8,5	8,5
Riigihangete korraldamise teenuse kliendirahulolu, (10-palli skaalal), ≥	7,1	7,4	8,9	9,2	8,5	8,5

Rakendusasutuste ja rakendusüksuste rahulolu RTK toetuste teenustega, (10-palli skaalal), ≥	-	6,2	7,1	7,9	8,0	8,5
Toetuse taotlejate rahulolu RTK kui rakendusüksusega, (10-palli skaalal), ≥	-	7,2	8	9,1	8,5	8,5
Asutuste koolitusjuhtide rahulolu personaliarenduse teenusega, (10-palli skaalal), ≥	-	-	7,6	8,2	8	8,5

Tegevused ja tulemus:

RTK osutab keskseid teenuseid keskvalitsuse asutustele tugiteenuste kokkuleppes ja teenuste kirjeldustes kokkulepitud mahus. Teenuste kasutajate arv kasvab igal aastal. Tugiteenuste osutamise raames täidab RTK Euroopa Liidu struktuurivahendite ja piiriüleste programmide korraldus- ja makseasutuse funktsiooni, Norra ja Euroopa majanduspiirkonna finantsmehhanismide kontaktasutuse ning õigusaktides määratud juhul ka rakendusüksuse ülesandeid.

RTK järgmise nelja aasta fookuses on **pakutavate teenuste kvaliteedi ja tõhususe parandamine ning teenindatavate asutuste arvu kasvamine**. Kvaliteedi ja tõhususe parandamiseks arendatakse teenuste osutamisega seotud tööprotsesse ja infosüsteeme ning panustatakse töötajate erialasesse arengusse (nt muutustega toimetulek, innovatsioon). Teenuste arendamise käigus soovitakse liikuda kliendile kõrgemat lisandväärtust pakkuvate teenuste poole.

Lisaks olemasolevatele teenustele on alanud **keskse dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse väljaarendamine**. Alates 2023. aasta jaanuarist hakkab RTK pakkuma uut teenust pilootprojekti raames 10-le riigiasutustele. Uue teenuse eesmärk on muuta valdkonna korraldus efektiivsemaks ja koosvõimelisemaks.

Personali- ja palgaarvestuse teenus

RTK pakub **personali- ja palgaarvestuse teenust jagatud teenusmudeli alusel**. Pakutav teenus hõlmab kliendi organisatsiooni struktuuride ja ametikohtade haldamist, asutuse töötajate ja muude isikute personaliandmete haldamist, personaliarvestust, palgaarvestust ning nõustamist personali- ja palgaarvestuse ning aruandluse alal. Kvaliteetse teenuse tagamiseks tehakse koostööd Riigikontrolli ning teiste sise- ja välisaudiitoritega.

Teenuse osutamiseks kasutatakse riigi ühtset majandusarvestustarkvara SAP ning sellega seotud toetavaid infosüsteeme (aruandluse infosüsteem *SAP Business Object* ja riigitöötaja iseteenindusportaal RTIP). Vajadusel on majandustarkvaraga liidestatud ka klientide põhitegevuse infosüsteeme.

Arvestusteenuste osutamise laiendamine riigi asutatud sihtasutustele aastatel 2019-2023. Riigi sihtasutuste arvestusteenuste konsolideerimise neljandal ehk viimasel etapil aastal 2023 liituvad teenusega viimased 5 riigi asutatud sihtasutust. 2019-2022 aastate jooksul on RTK teenindamisele tulnud 42 sihtasutust.

Finantsarvestuse teenus

 RTK pakub **finantsarvestuse teenust jagatud teenusmudeli alusel**. Pakutav teenus hõlmab ostu- ja müügidokumentide arvestust, maksete ja laekumiste korraldamist, saadud ja antud toetuste arvestust, varade arvestust, maksude arvestust ja deklareerimist, saldode inventeerimist, finantsaruandlust, juhendite ja sise-eeskirjade koostamist ning klientide nõustamist finantsarvestuse ja aruandluse alal. Teenuse kvaliteetsuse tagamiseks tehakse koostööd Riigikontrolli ning teiste sise- ja välisaudiitoritega.

  Teenuse osutamiseks kasutatakse riigi ühtset **majandusarvestustarkvara SAP ja sellega seotud toetavaid infosüsteeme** (aruandluse infosüsteem SAP Business Object, riigitöötaja iseteenindusportaal ja e-arvete menetluskeskkond). Vajadusel on majandustarkvaraga liidestatud ka klientide põhitegevuse infosüsteeme.

 Arvestusteenuste osutamise laiendamine riigi asutatud sihtasutustele aastatel 2019-2023. Riigi sihtasutuste arvestusteenuste konsolideerimise neljandal ehk viimasel etapil aastal 2023 liituvad teenusega viimased 5 riigi asutatud sihtasutust. 2019-2022 aastate jooksul on RTK teenindamisele tulnud 42 sihtasutust.

Riigi raamatupidamise koondaruandluse koostamise teenus

Riigi raamatupidamise koondaruandluse teenuse eesmärk on korrektne ja õigeaegne avaliku sektori finantsaruandlus.

 Teenus hõlmab endas **avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendite koostamist**, saldoandmike kogumist ja kontrollimist, konsolideeritud aruandlust saldoandmike baasil, avaliku sektori nõustamist arvestusega seotud küsimustes ning riigieelarve limiitide õigsuse tagamist, lähtudes riigieelarve seadusest ja teistest riigieelarvet reguleerivatest normidest. Teenuse raames koostatakse riigi raamatupidamise aastaaruanne ja igakuine riigieelarve täitmise aruanne ning antakse ülevaateid avaliku sektori ja selle alamsektorite finantspositsioonist, -tulemustest ja rahavoogudest. Riigi koondaruandluse õigsust auditeerib Riigikontroll. Koostööd tehakse ka teiste avaliku sektori üksuste audiitoritega.

  Teenuse osutamiseks kasutatakse **saldoandmike infosüsteemi** ja riigi ühtset majandusarvestuse tarkvara **SAP**.

 Valitsussektori üksuste senisest läbipaistvamaks finantsaruandluseks on loodud uus **saldoandmike infosüsteem**, millega lisandus täiendav maksete andmiku funktsionaalsus, et koguda andmeid valitsussektori maksete kohta senisest detailsemalt.

Riigihangete korraldamise teenus

Vabariigi Valitsuse korraldusega keskseks hankijaks määratuna korraldab RTK üleriigilisi ühishankeid ja keskseid hankeid ning osutab valitsusasutustele ja nende hallatavatele asutustele riigihangete tugiteenust.

 RTK pakub oma klientidele **riigihangete korraldamise teenust** jagatud teenusmudeli alusel, eesmärgiga tagada klientide vajadustele vastavate riigihangete läbiviimine. Pakutav teenus hõlmab riigihangete planeerimist, riigihangete korraldamist (menetlusdokumentide ettevalmistamist,

registritoimingute teostamist ja hankemenetluse läbiviimist) ja riigihangetega seonduvat nõustamist. Sõlmitud hankelepingute täitmist jälgib klient ehk asutus.

 Lisaks riigihangete registrile kasutatakse teenuse osutamiseks **kesksete ja ühishangete portaali** ning **lähteülesannete haldamise süsteemi OTRS**.

 Riigihangete teenuse kasutajate ringi laiendamine riigiasutustelt keskvalitsuse üksustele.

Personaliarenduse teenus

Teenuse eesmärk on parandada avaliku sektori teenistujate riigivalitsemise kompetentsust ning personalijuhtimise, tugitegevuste ja üldise juhtimise kvaliteeti. Teenuse laiem eesmärk on avalikus teenistuses töötamiseks vajalike teadmiste ja oskuste parandamine, koostöövõimekuse, sealhulgas asutusteülese koostöövõimekuse suurendamine ja ühtse väärtusruumi kujunemise toetamine.

 Personaliarenduse teenuse raames pakub RTK avaliku sektori asutustele keskset tuge arendus- ja koolitusvaldkonnas, koostades muu hulgas vajalikke õppe- ja juhendmaterjale, ning korraldab keskseid koolitusi.

 Kesksete koolituste korraldamisel on peamiseks töövahendiks riigitöötaja iseteenindusportaali (RTIPi) koolituste moodul. RTIPi koolitusmoodulis on avalik vaade, kust leiab hetkel keskse koolitustegevuse kaudu korraldatavad koolitused ja mille kaudu saavad end koolitustele registreerida avaliku sektori teenistujad nendest asutustest, kes ei ole veel RTIPiga liitunud.

 Koolituste planeerimise (vajaduse) ja elluviimise parem ühildamine.

 Teenusmudeli väljatöötamine koolitusteenuse pakkumiseks keskvalitsuse asutustele alates 2024. aastast.

Toetuste kasutamise korraldamise teenus

 Toetuste kasutamise korraldamisel täidetakse Euroopa Liidu struktuurivahendite, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi, ja Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi korraldusasutuste (sealhulgas sertifitseeriv asutus), samuti Eesti-Šveitsi koostööprogrammi ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide riikliku kontaktasutuse (sealhulgas sertifitseeriv asutus), riigisiseste programmide ellu rakendamise ülesandeid ning erinevatest toetusmeetmetest toetust saanud projektide järelevalve ja kontrolli teostamise ülesandeid.

 Koosõlas Vabariigi Valitsuse prioriteetide ja poliitikakujundaja õigusraamistiku põhimõtetega **kujundatakse toetuste süsteem ja kehtestatakse vajadusel reeglid abikõlblikkusele**, et tagada kokkulepitud eesmärkide saavutamine ja toetuse vahendite mõistlik kasutamine. Toetuste rakendamisel toimub tegevuste kavandamine ja korraldamine rahastusallikast sõltumata, muutes süsteeme vajadusel poliitika kujundaja nõuetele vastavaks. Erandiks on Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi ja Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi programmid, mille tegevuste kavandamisel, korraldamisel ja

rakendamisel tehakse koostööd kõigi programmides osalevate riikidega ning teenindatakse keskselt projektipartnereid kõikidest programmides osalevatest riikidest.

 Toetuse valdkonna eesmärk on kvaliteetne, ühetaoline, kliendisõbralik ja efektiivne toetuste kasutamise korraldamine ja juhtimine ning järelevalve ja kontroll. Toetuste andmise korraldamisel, juhtimisel ja rakendamisel tuleb juhinduda riskijuhtimise põhimõtetest. See tähendab seda, et kui riskid toetuste rakendamisel ei ole suured, siis on võimalik toetuse saajatele luua vähem koormavamad toetuste andmise tingimused. Erinevate allikate ja toetuskeemide rakendamisel on võimalik luua sünergia.

 Valdonna lihtsustamiseks on loodud üks „aken“ (IT-süsteem SFOS e-toetus) väliste- ja Eesti-siseste ergutava mõjuga toetuste taotlemiseks, menetlemiseks, arendamiseks ja toetuse saajaga suhtlemiseks.

 2014–2020 rahastusperioodi lõpetamine. Rahastusperioodi 2021-2027 ja Õiglase ülemineku fondi, Solidaarsusfondi, Brexit Adjustment Reserv, Šveitsi toetuse, Taaste- ja taaskäivitusrahastu rakenduskavade käivitamine ja rakendamine.

 Lisaks luuakse ühetaoline rakendussüsteem ka riigisisestele toetuskeemidele ja kehtestatakse selged aluspõhimõtted projektide menetlemiseks rakendusüksuses ning elluviimiseks. Selleks, et tagada väiksem halduskoormus taotlejatele/toetuse saajatele, luuakse maksimaalselt automatiseeritud protsessid, mis võimaldavad toetuse saajal keskenduda tulemuste saavutamisele. Poliitika kujundaja saab keskenduda sellele, milliseid eesmärke ta oma meetmetega saavutada soovib ja RTK saab pakkuda rakendussüsteemi ülesehitamisel lahendusi, kuidas oleks kõige sobivam eesmärgid saavutada.

Meede 2. Keskne tugiteenus

Tegevus 2.2 IKT valdkonna arendamine ja korraldamine RMIT-s

Eesmärk: Kvaliteetne ja tõhus tugiteenus infotehnoloogia valdkonnas

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2026
	Sihttase					
RMITi poolt pakutavate teenuste kliendirahulolu (5-palli skaalal)	4,21	4,18	4,5	4,37	4,2	4,5

Tegevused ja tulemus:

IKT teenuste keskselt pakkumine võimaldab ära hoida dubleerimist ning koondada kokku teenuste pakkumiseks vajaliku kompetentsi, mis teenib riigi haldusvõimekuse tõstmise eesmärki mitmel moel – kliendid saavad kvaliteetsed, turvalised ja kaasaegsed IT-teenused ning asutused saavad keskenduda oma põhitegevustele.

Rahandusministeeriumi **Infotehnoloogiakeskus (RMIT)** pakub info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas **arendus- ja majutusteenuseid Rahandusministeeriumi valitsemisala asutustele** ning vastavalt kokkuleppele teistele riigi- ja omavalitsusasutustele, et toetada asutuste äriprotsesse ning strateegiliste eesmärkide saavutamist. IT-teenuseid pakutakse partnerluse põhimõttel ehk läbi tiheda koostöö ning tuginedes selgelt kokku lepitud teenuslepetele. Teenuste pakkumisel lähtutakse Eesti riigis kehtestatud ja ka rahvusvahelistest infoturbestandarditest. Tegevuse eesmärk on tagada ka võimalikult kulutõhus IKT korraldus.

Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse eesmärgiks on muuta **arendus- ja haldusteenuste korraldamine kiiremaks ja paindlikumaks** (läbi DevSecOps toimemudeli kasutusele võtmise) ning kasvatada majasisest arendusvõimekuse osakaalu sisseostetud teenuse kõrval. Väljakutseks on muudatusvajadustele kiire reageerimine ning turvalised ja kvaliteetsed digilahendused, mille lauseline sisseost on oluline riskitegur.

Oluline on **RMIT-i pakutavate teenuste vastavus asjakohastele standarditele ja nõuetele** (KÜTS, E-ITS, ISO, GDPR jm), käideldavuse tõstmine, sealhulgas eelduste loomine teenuste suuremaks automatiseerituseks, kiiremaks skaleeritavuseks ja lihtsamaks teenuste uuendamiseks läbi konteinertehnoloogia.

Meede 2. Keskne tugiteenus

Tegevus 2.3 Ministeriumite ühishoone kesksete tugiteenuste korraldamine

Eesmärk: Tugifunktsioonide kvaliteetne ja tõhus täitmine

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2026
					Sihttase	
Kliendirahulolu õigusteenusega, ≥	-	4,4	-	4,3	4,3	4,3
Kliendirahulolu haldusteenusega, ≥	-	4,6	-	4,4	4,5	4,5
Kliendirahulolu dokumendihaldusteenusega, ≥	-	4,6	-	4,6	4,5	4,5

Tegevused ja tulemus:

Ühisosakond täidab tugifunktsioone ühishoones asuva nelja ministeeriumi (Justiitsministeerium, Sotsiaalministeerium, Rahandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium) jaoks.

Ülesandeid täidetakse põhimääruse ja ministriumitega sõlmitud tugifunktsioonide kokkuleppe alusel, kulude katmiseks on keskne eelarve, millesse on oma panuse andnud kõik ühishoone ministriumid. Osakonna tööd suunavad ministriumite kantslerid.

Dokumendihaldusteenus

Dokumendihalduse teenuse eesmärgiks on korraldada Justiitsministriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile, Rahandusministriumile ja Sotsiaalministriumile dokumendi- ja arhiivihaldust ning tagada valdkondade arendamine.

Koostatakse **ministriumitele valdkonda puudutavaid juhendeid, kordasid ja dokumentide liigituskeeme**, osaletakse ministriumite teabehalduse põhimõtete rakendamisel, arendatakse ja administreeritakse dokumendihaldussüsteemi ning osaletakse teiste infosüsteemide arendamises oma pädevuse piires. Korraldatakse dokumentide ja arhivaalide hoidmist, korrastamist, Rahvusarhiivile üleandmist ning dokumentide hävitamist. Tagatakse ministriumitele perioodika ja raamatute tellimine.

Osalemine **Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) dokumendihalduse** konsolideerimise pilootprojekti, mille eesmärgiks on osa dokumendihaldusteenuse üle viimine RTKsse alates jaanuarist 2023. Üleviimise tulemusena jääb tellija pool asutusse, kantselei, arhiivi ja dokumendihaldussüsteemi arendamisega seotud ülesanded RTK-sse.

Nõustatakse ja koolitatakse ministriumite teenistujaid ja nõustatakse ministriumite valitsemisala asutusi dokumendihalduse teemades.

Korraldatakse **Rahandusministriumide ja Sotsiaalministriumide juhiabide tööd** ning täidetakse Riigihangete Vaidlustuskomisjoni kantselei ülesandeid.

Töökeskkonna- ja riigivara teenus

Töökeskkonna- ja riigivara teenuse eesmärk on täita ministriumite riigivara valitsemisega seotud tugifunktsioone ning nõustada nende valitsemisalade asutusi, samuti korraldada Suur-Ameerika 1 ühishoone ja ministriumite eemal asuvate üksuste töökeskkonna tagamiseks vajalikke tegevusi.

Teenus hõlmab kolme valdkonda: kinnis ja -vallasvara valitsemisega seonduvad funktsioonid, ühishoones ja regioonides paiknevate töökeskkondade tagamine ja ühishoone administraatorite/autojuhtide teenus.

Korraldatakse **ühishoone ministriumite ja nende valitsemisalade asutuste riigivara valitsemist**, sealhulgas kasutusse andmine ja võtmine, koormamine, võõrandamine; tagatakse riigivara heaperemehelik ja otstarbekohane kasutamine; korraldatakse, koordineeritakse ja kontrollitakse ministriumite valitsemisalades projekteerimis- ja ehitustegevust ning vajadusel uuendatakse riigivara kasutamist koordineerivaid haldusakte.

! Korraldatakse **5 ministeeriumi ühistöökeskkonna ette valmistamist**. Eelarveläbirääkimiste raames tegi valitsus otsuse mahutada ühishoonesse ka Siseministeerium; projekti eesmärgiks on mõistlik vara ja eelarve kasutus ning parem koostöö ministeeriumide vahel (senine praktika on näidanud, et ühine töö- ja infokeskkond võimaldab seda). Aastal 2021 alustati ettevalmistavate tegevustega ning 2022. a kujundati ümber ühishoone olemasolevate kasutajate töökeskkond, tegeleti projekteerimise ning turvameetme tõhustamise meetmetega.. Aastal 2023 teostatakse ehitustööd, mis võimaldab aastaks 2024 muutuda ühishooneel 5 ministeeriumi ühiseks töökeskkonnaks.

🔧 Korraldatakse **ühiste ruumide heaperemehelikku kasutamist ja teenindamist** (sh riigimajades), varustatakse teenistujaid vajalike töövahendite, inventari ja teenustega (välja arvatud IT-vahendid) ning tagatakse kokku lepitud töökeskkond ja vallasvara õige kajastamine RTIPis, korraldatakse ühishoones turvalisust.

🔧 Korraldatakse ühishoones **administraatoriteenust** ning kesket transpordivahendite kasutamist ja hooldamist ning ühishoone mõistlikku ära kasutamist.

Õigusteenindus

Õigusteeninduse eesmärk on nõustada õiguslastes küsimustes Justiitsministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumi ning tagada sise- ja üksikaktide ning lepingute vastavus õigusaktidele.

🔧 Peamiselt **nõustatakse** struktuuriüksusi või juhtkonda **riigi ja muude isikute vahelises koostöös**, ühtlasi riigihanke, riigivara, toetuse andmise, töö- ja teenistussuhete ja lepinguõiguse valdkonnas. Nõustatakse või esindatakse õigusteenistuse valdkonda puudutavates vaidlustes, sh finantskorrektsioone (tagasinõuet) puudutavas. Koostatakse ministeeriumi juhtkonnale õiguslikke arvamusi ja analüüse, vajadusel nõustatakse ministeeriumite valitsemisala asutusi juriidilistes probleemides ja küsimustes. Koordineeritakse ministeeriumite siseselt hankeplaani koostamist ja täitmist ning kontaktisikuna ministeeriumite ja Riigi Tugiteenuste Keskuse riigihangete osakonna vahelist koostööd, vajadusel tehakse ettepanekuid protseduuride muutmiseks. Korraldatakse ja suunatakse juriidilist tööd ministeeriumites ning töötatakse välja protseduurid, juhendid ja õigusaktid (töökorrad), mis tagavad õigusaktides kehtestatud nõuetest kinnipidamise või osaletakse nende väljatöötamisel. Korraldatakse valdkonda puudutavaid koolitusi.

! Efektiivsuse suurendamiseks on plaanis jätkata **protseduuride väljatöötamist** standardsemates olukordades õigusdokumentide mallide ja juhendite loomist ning majasisest koolitamist. Jälgitakse, et asutusesisesed töökorrad, protseduurid ja juhendid oleksid ajakohased ning kooskõlas õigusaktidega, algatades vajadusel nende muutmist.

! Oluliseks fookuseks riigihangete valdkonnas on **RTK ja asutusevahelise dubleerimise vähendamine**, RTK kui nõustaja roll suurendamine ja, olles nõudlik tellija, RTK poolt koostatavate hankedokumentide ja lepingute õiguskvaliteedi tõstmine.

Meede 3. Statistika tagamine

Tegevus 3.1. Riiklik statistika ja vastava poliitika kujundamine

Eesmärk:	Riiklik statistika ja teave kajastab tarbijatele huvipakkuvaid, aja- ja asjakohaseid valdkondi arusaadavalt, tagades järjepidevuse ning tõhususe.
-----------------	---

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2026
					Sihttase	
Kliendi vajadustega arvestamine, rahuloluindeks, <	42	70,6	73	72,2	70	70
Statistikaameti usaldusväärsus, koht	17	17	20	15	5	5
Statistikaameti näitajate kasutamine meedia poolt, kajastuste arv aastas, >	7454	8080	8252	8236	7000	7000
Andmeesitaja rahulolu, indeks, ≥	-39	-39	13	16,4	20	20
Rahvusvaheliste missioonide hinnangud	positiivsed	positiivsed	positiivsed	positiivsed	Kõik positiivsed	Kõik positiivsed
Põhistatistika tegemiseks kasutatud aeg, eesmärk aastaga vähendada ca 10000 tundi	290620	267964	251 744	247906	sääst 10 000	0
Statistika kasutamine, veebikülastuste arv, miljonit	1,2	1,3	1,52	1,66	1,4	1,5
Andmeesitajate halduskoormus, eesmärk aastaga vähendada ca 5% eelmise aasta tundide arvust	263 992	247 392	234951	252992	5% väiksem	5% väiksem
Statistikaalaste tellimustööde maksumus, €	757000	887000	1 389 773	962445	700000	700000

Tegevused ja tulemus:

Riiklik statistikaalane õigusloome

 Riikliku statistikaalase õigusloome peamine eesmärk on õigusruumi aja- ja asjakohasena hoidmine (sealhulgas Euroopa Liidu nõuetega arvestamine). Riikliku statistika valdkonda reguleerib riikliku statistika seadus ning andmehalduse ja andmeajagamisteenuse kontekstis on alates 2019. aastast oluline roll avaliku teabe seadusel. Igal aastal korraldab Rahandusministeerium riikliku statistika tellimuse menetlust, tellitavate statistikatööde lõpliku loetelu kinnitab Vabariigi Valitsus. Euroopa Liidu tasemel kokku lepitud strateegiliste eesmärkide (nt rohelepe) täitmise jälgimiseks on vaja välja arendada ja teha uut statistikat. Selleks töötatakse Euroopa Liidu tasemel välja uusi statistika õigusakte ning nendest tuleneva täiendava statistika tegemiseks on vaja leida valdkondade poliitikakujundajatega meetodilised lahendused ja piisav rahastus. Paralleelselt statistikat reguleerivate õigusaktide muudatustega on muutmisel ning loomisel kogu andmehaldust puudutav regulatsioon nii EL kui ka siseriiklikul tasandil, mille kujundamisel on vajalik kogu avalikku sektorit puudutava arhitektuuri loomine ja ka statistikaameti rolli ning ülesannete täpne määratlemine.

Riikliku statistika tegemine (rahvusvaheliste ja arengukavade näitajate tootmine)

Riiklik statistika on kvantitatiivne, kvalitatiivne, kokkuvõtlik ja üldistav teave, mis iseloomustab massnähtust vaatlusaluses kogumis ja mis saadakse riikliku statistika programmi raames andmete statistilise töötlemise tulemusena.

! Kiiresti muutuv maailmas eeldavad statistika tarbijad, et nad saavad statistikat neid huvitavate nähtuste kohta võimalikult kiiresti, eelistatult reaalajas. Kiirus tähendab siin andmete ajakohasust ehk ajavahemikku vaatlusperioodi lõpust kuni avaldamiseni. Kiirusega kaasneb statistika usaldusväärsuse vähenemise risk. Riski maandamiseks peab andmetele kogu töötlusprotsessile ja andmete kvaliteedile lisama protsessi käigus **kvaliteetsed metaandmed**. Statistikaamet jätkab metaandmetega tehtava töö standardiseerimist ja automatiseerimist.

⚡ Statistikaameti kohustus on jälgida, et juhul, kui andmed on riigis mõnes allikas juba olemas, ei küsitaks samu andmeid uuesti. Statistikaameti eesmärk on **koguda** andmeid üha **väiksema halduskoormuse** ja **kuludega**. Üksikasjalikuma statistika tegemine ilma andmeobjektide koormust oluliselt suurendamata eeldab uute andmeallikate, meetodite ja tööriistade kasutamist. Andmeesitamiseks ja –kogumiseks kuluva aja vähendamiseks on oluline rakendada masin-masin liidestusel põhinevat andmevahetust nii riiklike andmekogude kui erasektoriga (Aruandlus 3.0).

! Samuti on tähtis anda klientidele **teavet** senisest oluliselt enam **personaliseerituna** (kasutajale sobival kujul). Statistikaameti eesmärk on pakkuda klientidele Eesti keskkonna, rahvastiku, sotsiaalvaldkonna ja majanduse arengust ülevaate saamiseks töövahendeid, kus oluline riiklik statistika on esitatud visualiseerituna ja mugavalt kättesaadav vaid paari klikiga.

Programmivälised statistikatööd, andmeajamisteenus ja muud tellimustööd

🌐 Klientide sooviga arvestamiseks pakub Statistikaamet võimalust tellida võimaluste piires uuringuid ja analüüse riikliku, detailsemat infot, kui on andmebaasis ja statistikaväljaannetes.

🌐 Statistikaamet pakub klientidele **mitmesuguseid teenuseid**: teabenõue, tellimustöö (sh uuringud, analüüsid, erinevad statistika visualiseerimise lahendused, andmekaeve jms), teaduslikul eesmärgil andmete kasutamine, statistikaalased koolitused (sh andmekirjaoskus), andmeajamisteenus, pressiteate ja väljaande teavituse tellimine, statistikaväljaande tellimine, konsultatsioon Euroopa Liidu riikide statistika kättesaadavuse kohta, andmesubjektile tema andmetega tutvumise võimaldamine ning klienditugi.

! Statistikaamet täiustab **andmeajamisteenust**, mis on oma olemuselt infoühiskonna teenus, mille kvaliteetne toimimine edendab infoühiskonda. Andmeajamisteenus on andmete töötlemine teaduse või statistilisel eesmärgil, mille käigus andmete vastutav või volitatud töötleja edastab andmeid riikliku statistika tegijale või riikliku statistika tegija edastab andmeid riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusele, avalik-õiguslikule või eraõiguslikule juriidilisele isikule või avaldab neid, isikuandmete kaitse põhimõtteid järgides.

Riigi andmehalduse juhtimine

Lähtudes riikliku statistika seadusest ja avaliku teabe seadusest on Statistikaameti kohustus **korraldada andmehaldust** riigis. Andmehalduse kaudu kaardistatakse andmekirjelduse standardit, järgides riigi andmekogudes olevad andmed, luuakse mõisteline selgus riigi käsutuses olevatest andmetest, juhised andmekvaliteedi ja elukäigu järgimiseks ning tehnilise kättesaadavuse tagamiseks. Andmehalduse korraldamine läbi asutustes olevate andmehaldurite ning nende töö järelevalve peab tagama senisest suurema läbipaistvuse andmestike kasutusel ning halduskoormuse vähendamise riigis. Andmehalduse eesmärgiks on nn. ühekordse andmekorje rakendamine kõigis riiklikes andmekogudes.

5. Programmi juhtimiskorraldus

Halduspoliitika programmi eesmärgi täitmise eest vastutab Rahandusministeerium, kelle roll on peamiselt koordineerimine ja suunamine: riigi kinnisvara, riigi haldusorganisatsiooni korralduse ja riigi personalipoliitika, keskkete tugiteenuste, riigiabi, riigihangete ja statistika valdkonnas.

Halduspoliitika programmi teemad on jagunenud rahandus- ja riigihalduse ministri portfelli vahel. Ministritel on ühine vastutus järgmiste teemade lõikes: riigivara osakonna teemad (rahandusministri vastutusallas on osaluspoliitika, riigihalduse ministri vastutusallas on muu riigivarapoliitika, sealhulgas kinnisvara ja omandireform), osaliselt palgapoliitika, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogia Keskuse (RMITi) tegevused ja Rahandusministeeriumi kesksed tugiteenused. Riigihalduse ministri vastutusvaldkonnas on riigihaldus ja personalipoliitika, riigihangete ja riigiabi teemad, riigihangete vaidlustuskomisjon, Riigi Tugiteenuste Keskus ning Riigi Kinnisvara AS aktsionäri roll. Rahandusministri vastutusvaldkonnas on statistikaga seotud õigusloome ja poliitika kujundamine, Statistikaamet ning Eesti Energia AS, AS Eesti Loto ja AS Levira aktsionäri roll.

Halduspoliitika programmi juhib halduspoliitika asekanstler. Programmijuhi ülesanne on programmi koostamise ja uuendamise eestvedamine, elluviimise ja seire koordineerimine. Valdkonna eest vastutavad ministrid kinnitavad programmi pärast riigieelarve vastuvõtmist Riigikogus. Programm avalikustatakse Rahandusministeeriumi veebilehel.

Rahandusministeeriumi halduspoliitika olulisteks partneriteks on eelkõige keskvalitsuse asutused, kuid personalipoliitika teemades (eelkõige keske koolituse korraldus) on oluline puutumus ka laiema avaliku sektoriga. Riigiabi valdkonnas on partneriteks avalik-õiguslikud juriidilised isikud, riigi sihtasutused, kohaliku omavalitsuse üksused jm (riigiabi valdkonnas käsitletavat riigiabi andjatena). Riigihangete valdkonnas on lisaks avaliku sektori organisatsioonidele partneriteks ettevõtted ja neid esindavad organisatsioonid. Riigi osaluspoliitikas on partneriteks teised osalusi valitsevad ministeeriumid, riigi äriühingud, sihtasutused ja MTÜd. Riigi kinnisvara valdkonnas on olulisteks partneriteks lisaks teistele ministeeriumidele, Riigi Kinnisvara AS (riigi hoonetega seotud kinnisvarateenused) ja Maa-amet (riigi maade haldamine). Halduspoliitika valdkondadel on tugev seos eelarvepoliitikaga (näiteks kinnisvaraga seotud investeeringud ja keskne palgapoliitika). Statistikaameti peamisteks koostööpartneriteks on riigiasutused, ettevõtted ning teadus- ja akadeemilised ringkonnad statistika tarbijatena, rahvusvahelised organisatsioonid ning andmeesitajad. Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) peamisteks klientideks partneriks on RTK teenuseid kasutavad riigiasutused, põhiseaduslikud institutsioonid, avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja riigi asutatud sihtasutused, Euroopa Komisjon ja RTK poolt rakendatavatest meetmetest toetuse taotlejad. Riigiasutused, riigi valitseva mõju all olevad sihtasutused ja avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kellele tugiteenuseid osutatakse.

Rahandusministeeriumi olulisteks partneriteks rahvusvahelisel tasandil on Euroopa Komisjon, OECD ja teised organisatsioonid erinevate rahvusvaheliste strateegiadokumentide koostamisel ja riigivalitsemisele seatud

laiemate eesmärkide täitmisel. Koostööpartnerluseks on koostöövõrgustikel ja kohtumistel osalemine², rahvusvahelistes uuringutes osalemine, halduspoliitikaalase statistika andmine rahvusvaheliseks analüüsiks ning OECD tegevuskavas (2011) seatud eesmärkidesse panustamine.

Riigivalitsemise tulemusvaldkond ja halduspoliitika programm on horisontaalselt seotud paljude tulemusvaldkondadega. Kõige enam on halduspoliitika programm seotud infoühiskonna, õiguskorra, regionaalarengu ja maaelu ning tööturu tulemusvaldkonnaga ja teiste riigivalitsemise programmidega. Programmi tulemuste seire toimub vastavalt määrusele „Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord“. Iga lõppenud aasta kohta koostatakse programmi tulemusaruanne, mis on sisendiks „Tõhusa riigi“ tulemusaruandesse.

² OECD, Euroopa Komisjon jt rahvusvahelised organisatsioonid